

[Rimstad.]

stole på, at vor produktion kan løbe vore flotte vaner op. Derfor ligger det nær at spørge, hvordan de nærmeste fremtidsudsigter tegner sig netop for produktionen og dens afsætning. Og her har vi jo den højtærede finansministers egne ord at holde os til.

Han siger, at der er tegn til en vis afdæmpning af højkonjunktoren i nogle lande, som vi handler med. Han siger, at der må regnes med en lidt mindre stigning i produktionen end i de foregående år, og han siger, at hvad afsætningen af vore landbrugsvarer angår, kan vi ikke regne med fremgang for eksporten; for enkelte landbrugsvarergrupper vedkommende er der endog risiko for reduktion i afsætningen. Han siger videre, at industrieksporten vil komme ud for et øget konkurrencepres, og den hidtidige stigning her må forventes at blive noget svagere sammenlignet med tidligere år. Og endelig siger han, at hvis vi skal kunne øge eksporten, må dette ske igennem begrænsninger af forbruget på hjemmemarkedet.

Det er det billede, den højtærede finansminister kan tegne af vore sandsynlige kår i 1966-67. Man forstår på denne baggrund kun med vanskelighed den optimisme, der fylder finansministeren, når han tænker sig at kunne dække det behov for flere og bedre offentlige ydelser, som efter hans opfattelse følger med et samfund i stærk vækst.

Jeg gengav her ministerens ord om de kommende vanskeligheder for vor produktion og vor eksport. Jeg vil føje nogle ganske enkelte bemærkninger til for at trække linjerne op i det billede, som den højtærede minister med en så nænsom hånd har tegnet for os.

Det må være helt klart, at når Danmark inden for EFTA-landene ligger i spidsen, hvad inflation angår, og mellem samtlige europæiske lande indtager pladsen mellem de stærkest inflationsprægede, og vi samtidig holder fast på den automatiske pristalsregulering af vore lønninger, er vi umiddelbart foran den situation, hvor vor konkurrenceevne over for udlandet er i fare. Det kan under sådanne forhold ikke undre, at de priser, hvortil vi tilbyder vore varer, på et eller andet tidspunkt bliver for høje, selv når vi tager inflationen i andre lande i betragtning.

Nu er forholdet ikke det, at jeg står her og maler fanden på væggen; sagen er den, at han for adskillige varegrupper vedkommende allerede befinder sig dér. Når man som jeg har til opgave at følge prisudviklingen i udlandet nøje inden for flere forskellige produktgrupper, kan man ikke undgå at få et mindre lyst billede af vore afsætningsmuligheder i de nærmeste år.

Vi har hidtil inden for produktionen kunnet afbalancere omkostningsstigningerne gennem rationaliseringsforanstaltninger af den ene eller den anden art, alle dog faldende inden for to hovedgrupper: nyinvesteringer og metodeforbedringer. Gennem den første af disse rationaliserer man ved øgede investeringer i nye værktøjer, nye maskiner og nye anlæg. Gennem den anden når man frem til en mere rationel drift ved hjælp af nye eller ændrede metoder. Nyinvesteringer kræver kapitaltilførsel f. eks. gennem øgede kreditter, men vejen her er spærret af kreditrationeringen, som netop virker særlig tungt på produktionen, fordi nedskæringen her er størst, og fordi tillægs-lån jo er ved at blive et uartigt ord i forhandlingerne med vore kreditforeninger og de øvrige finansieringsinstitutter. Heller ikke vejen over metodeforbedringerne forekommer i dag særlig fremkommelig. Der kræves dygtige eller i hvert fald habile teknikere til disse metodeforbedringer, og de teknikere, som det her drejer sig om, er en mangelvare, fordi staten på temmelig hovedløs vis byder på tårnhøje lønninger og mange andre faciliteter i konkurrencen med de private erhverv om funktionærerne.

Til dette advarende billede af vore konkurrencemuligheder må føjes de vanskeligheder, som vort unormalt høje renteniveau bereder vore eksportkreditforhold, og som tiere og tiere er årsagen til, at gode ordrer går til andre lande. Alt i alt skal det derfor siges, at den højtærede finansminister uden på nogen måde at overdrive kunne have givet os et mere realistisk billede af de afsætningsvanskeligheder, vore varer i den nærmeste fremtid som helhed vil komme ud for i udlandet. Der er i hvert fald på dette område adskilligt, der burde mane til at reducere vort forbrug, medens tid endnu er.

Hvad nybyggeriet angår, nævner den højtærede finansminister, at der i de seneste